

Boldogság a házmesteri lakásban

Igy szépült meg egy munkáscsalád élete az elmúlt 15 év alatt

Az irigyek megszólalásai mindig megszépítik az irigyletet. Így van ezzel Horváth Lászlóné hétgyermekes anyja, a Somogyi utca 7 számú, úgynevezett Korda-ház házmestere is. Férje a Dél-rost kocskisérője — és szépcskén keres. Két nagylánya, Anna és Piroška, az újszegedi kendergyárban szövőnő, a 17 éves Kati még gyors- és gépirást tanul, Laci kocsfényező-tanuló egy kispárosnál, Júlia hetedik osztályos általános iskolás és öt éve tanul balettel, Géza még második általánosba jár, a négyéves Ibolya óvodás, s Irénke, a kislánya, az egész család kedvence, szerelménye.

Horváthné boldogsága ezzel teljes a kétszobás-konyhás házmesteri lakásban. Hát még akkor, ha a Korda-ház külső és belső tatarozásával megszépítik majd a házmesteri lakást is, tágasabb ablakokkal, parkettel, cserépkályhával, s talán még egy fürdőszobával is. Milyen ragyogás lesz akkor a most is rendez, tiszta szobákban. Az apródonkint vett új bútorok — a fotelek, a kombinált szekrény, négy másik ruhásszekrény, a két tükörasztal, a két modern rekamié és a több mint három ezer forintos rádió — egyszerre más ragyogást kapnak, s akkor is „csak” házmester lesz Horváthné. Olyan Teddy beer bundája van pedig, mint azelőtt a polgármester feleségének sem külön.

Évek szorgalmas munkájának gyümölcse

Sorra nyitogatott előttem minden szekrényajtót, s kedvesen invitált, hogy nézzem meg, mennyi és milyen ruhája, cipője van a családnak. Szeretettel simogattam meg minden ruhadarabot, a nagylányok „stafírung”-ját, a divatos, de izléses kalapokat, kabátokat, ruhákat, sálakat, nyolblúzokat, majd a kisebb gyerekek ünneplő ruháit, s végül a férjét és az övét. Évek szorgalmas munkájának mindmennyi bizonyítékai ezek egy soktagú család életében, ahol ugyan öt kiskorú gyermek meg nem kenyérkereső, de a munkát, „az élet anyját” már a felnőttek szeretetével szeretik, s csügnek rajta. A pénzkeresők mindegyike egy fillérig hazaadja a fizetését, még az iskolások is azt a pár forintot, amit vas- és papírgyűjtésért, vagy amit a házbellektől kapnak apró szolgálatok fejében. Sok kicsi sokra megy, s a hónap végére eldöntik a nagyok, hogy kinek mit vegyennek, vagy mi hiányzik még a lakásból. Természetesen a hasznát is megadják, ami neki jár; hetenként többször is kerül hús az asztalra, vasárnap pedig ünnepi ebéd, amikor mindenki otthon van.

És az irigykedők

S vannak irigy szemek a házban, és ahogy se jó nekik Horváthék boldogulása. Van, aki egyszerű, de tiszta

életüket megszólja: a lányok izléses öltözékét, amiért sehogyan se hasonlítanak már a régi kendergyári munkásokra, mert egészségesek, jókedvűek és olyan ruhákban járnak dolgozni, mint azelőtt a tisztviselők sem különbben. — S még hogy egy házmester lánya balettra járjon, ki hallott azelőtt ilyet! — jegyezte meg valaki a házban.

Hát igen, balettra jár a kis Júlia, s ráadásul tanárai nagy tehetséget látnak benne. Sőt mi több: a család kisebb tagjai most már nyugodtan tanulhatnak még az érettségi után is. A többiek, a nagyok, mellettük állnak, hogy nekik még az övéknél is jobb életük legyen.

Aki otthon volt, s aki nem, azt is megismertem. Horváthné addig féltette az ebédfőzést, míg sorra mu-

tatta a családi képeket, noha a legkisebb gyerekek egyre méregettek, hogy jó ügyben járok-e náluk. Egy agyongyűrt és elsárgult iratot azonban sehogy se talált meg egy kis vaskazetában Horváthné. Egykori szegénységüket akarta vele dokumentálni, valamikori cselédsorsát, amikor 12 esztendőskorában 20—25 literes tejeskannákat kötöttek a hátára. Téli idején egy Debrecen melletti községből így bocsájtotta útra a gazdája, hogy a tejet cipelje be a városi csarnokba.

Visszaemlékezés a könnyek között

— A szegénysorsban csak a gazda váltakozott, a cseléd élete ugyanaz volt mindig. Egyik gazdánál — emlékezett vissza könnyei közt

Lódi Ferenc

Eredmények és hibák a magániparosoknál foglalkoztatott ipari tanulók nevelésénél

A KIOSZ szegedi és járási helyi csoportja jelenleg 383 magánkispárosnál tanuló ipari tanulót tart számon. Szegeden valamint a járásban általában kielégítően foglalkoznak az ipari tanulóknak az őket megillető bért, fizetett szabadságot, munkaruhát stb. De itt is vannak kivételek. Erről számolt be a legutóbbi ellenőrző körút után az OKISZ Szegedi városi és járási csoportjának vezetője, valamint a III. kerületi tanács ipari-kereskedelmi előadója.

A goromba fodrász

Több ízben érkezett már panasz Longor Béláné női fodrászra. Az Oskola utcában üzletet vezető fodrászno ugyanis goromba volt a tanulókkal, állandóan túlóráztatta azokat, ugyanakkor a rendez órára járó munkabért sem fizette meg nekik, valamint munkaruhával sem látta el őket. Így a KIOSZ javaslatára az illetékes tanács megvonta Longornétól a tanulótartási engedélyt. Ez az eljárás igen indokolt és helyes volt, mert Longornénál egy év leforgása alatt három tanuló bontott szerződést a vezetőnő

tűrhetetlen magatartása miatt.

Cser Erzsébet, Petőfi Sándor sugárút 43 szám alatti női szabóra hasonló panasz érkezett. Az ellenőrzés során kiderült, hogy Cser Erzsébet a nála lévő tanulót nemcsak a szakma elsajátítására, hanem más házimunkák elvégzésére is igénybe vette. A tanulóknak járó bért nem fizette ki, ellenben a szülővel nyugtát íratott alá a bér kifizetéséről. Az SZTK költségeket is a szülőnek kellett bevinniük, hogy a munkaadó befizesse. A KIOSZ itt is azonnali intézkedést. Kerestek a tanulóknak egy másik tanítóment, s a szerződést a szülők kérésére Cser Erzsébettel felbontották. A KIOSZ megindította az eljárást az iparos ellen, akitől előreláthatólag megvonják a tanulótartási engedélyt.

És a dicsőre méltó munkaadók

Zsufa János, Arany János utcai kispáros-lakatos ellen is érkezett bejelentés. A kerületi tanács, valamint az OKISZ ebben az ügyben is vizsgálatot indított, és mivel első esetben fordult elő, hogy gorombáskodott, túlóráztatta a tanulót, szóbelileg megfedték és közölték

NAPIRENDEN:

Óvjuk közösen az utcai telefonfülkéket

Az utcai telefonfülkék Szegeden még mindig rossz állapotban vannak. Meggyőződhet arról bárki a nap bármely órájában. Erről az áldatlan helyzet-

ről már többször írtunk. Most nem a postát akarjuk elmarasztalni az utcai telefonfülkék üzemképtelensége miatt. A posta ugyanis mindent megtesz, hogy a nyilvános telefonállomások rendeltetésüknek megfelelően működjenek. Ha bárhol bejelentés érkezik, hogy a fülkében rossz a telefon, útbaindítják a javítokat, s néhány perc múlva már használható is a fülké. De sajnos ez nem tart sokáig, mert akadnak, akik tervszerűen rongálják az utcai telefonfülkéket. Helyes dolog lenne, ha valamiféle társadalmi ellenőrzés alá vennék a szegediek az utcai telefonfülkéket. Ha észreveszik, hogy valaki „szórakozik” a telefonnal, rongálja, bepiszkítja a fülkét, szóljanak az első rendőrszemnek. Ne engedjék a szegediek, hogy teljesen tönkretegyék a huliganok az utcai telefonfülkéket, igen sokszor szükségünk van azokra akár mentő, vagy taxi hívásakor.

Horuczi Lászlóné

Onképzőkori munka a Kolozsvári téri általános iskolában

Alig fél esztendeje nyílt meg a város egyik legkorábbi, legjobban felszerelt általános iskolája a Kolozsvári téren. Az új iskolában azóta az idejéről gyermekek, pirosnyakkendős úttörők is megújult lelkesedéssel kapcsolódtak be a különféle szakkörök, sportkörök munkájába. Sőt, onképzőkört is alakítottak, amelyek összejövetelein a legváltozatosabb témákkal foglalkozó, tíz-tizenöt perces kis előadások hangzanak el — a szakkör tagjai, a gyerekek szájából.

Az onképzőkör legutóbbi összejövetelén például a VIII. osztályos Révész György a magyar és a szovjet nép barátságának tizenöt évét tartott nagyon ügyes

megemlékezést. Utána a legnagyobb magyar költő, Petőfi Sándor verseiből mondtak el egy csokorra valót az iskola legjobb szavalói. Tanács István VIII. osztályos a Tanácsköztársaság Vörös Hadseregének felvidéki harcáról beszélt előadásában. Berta Rebeka hegedűjátéka és a többi előadások mind azt bizonyították, hogy ezek a gyerekek megbecsülik az új iskolát, szeretnek és minél jobban akarnak tanulni. A Kolozsvári téri iskola tanárai pedig mindent megtesznek azért, hogy ez a lelkesedés, ez a munkaláz ne vesszen kárba, hanem jó eredményekkel öregbítse a legfiatalabb szegedi általános iskola hírét-nevét.

Jó reggelt, Szeged!

Amikor még az ébredés előtti csend borul a városra, már emberek százai végzik seregyen munkájukat a szegedi üzemekben, vállalatoknál. Míg a többség nyugodtan pihen, alszik, ők dolgoznak, hogy mire a város egyetlen nagy létegetvételre felbred, friss étellel, tiszta munkahellyel köszöntse, fogadják a munkába érkező társait.

Itt a tej

Kukorékolta a kakas, amikor négy autó gördült be a tejüzem udvarára. Már várták őket. Nem sokan, csak a portás, a kocskisérő, két fejű és az éjszakás művezető. De ennyi ember elég ahhoz, hogy a város tejellátása zavartalan legyen. Rakodnak. Csörömpöl a nehéz kanna, fújtanak a légfék, csikorognak az érkező lovasokocsik kerekai.

Négy TEFU-gépkocsi Rókusra, Petőfitelepre, Újszegedre és Kecskételepre, négy lovas- pedig a Móra-, Felső-, Alsó- és Belvárosba hordja szét a tejet. Hajnali négy órakor nyolc fuvar már kiindult, hogy boltról boltra járva mindenhol eljusson a minőségi és a kannatej. Összesen 16 ezer 965 liter. Ennyit fogyaszt a város egyetlen napon. 752 kannát emelnek hajnalban kocsi, s tesznek le a még némán tárogató boltajtók elé.

Öt órakor újabb mozgás kezdődik. Felbúg a két csendben várakozó tartályos gépkocsi motorja. Indulnak a tejbegyűjtésre. De addigra

már megvirrad, s az üzem udvarán alábbhagy a sürgés-forgás.

Kicsit megpihenhet Hartványi Márton is, a művezető, akiről feltétlenül meg kell jegyezni, hogy állandóan éjszaka dolgozik. Másfél év óta egyfolytában. Azt mondja, hogy nőtlen ember, azért vállalta.

— Télen talán még könnyebb a munka. Igaz, ilyenkor sokszor van baj a szállító eszközökkel. Néha késszen fut be egy-egy tehergépkocsi, máskor a lovasokocsik késnek. Emiatt azután kapkodunk, mert a tejszár mindenképpen időre kell a helyén lenni. Pedig nyáron még több dolog lesz, ha elkezdjük az éjszakai begyűjtést, s főleg, amikor működni kezd a tejpalackozó.

Közben felkapaszkodik az egyik autó platójára, hogy szemügyre vegye, megvan-e valamennyire tejeskanna.

— Mehet! — mondja, és bár ezt a felszólítást nyilvánvalóan a gépkocsivezetőknek szánta, mi is indulunk tovább.

Friss a kifli, mert friss a pék

A Szegedi Sütőipari Vállalat dolgozói váltott műszakban sütik a kenyeret, a kiflit. Ebből egyik a hajnali órákig tart, a másik ekkor kezdődik. Kádár Vilmosnak is korán, már jóval 3 óra előtt csörgött odahaza, a Cserzy Mihály utcai lakásán az ébresztőóra. Negyed 4-kor már itt állt a dagasztógép mellett, hogy mire jönnek társai — Márton Mihályék, a táblások, a kemencések — készen álljon a tészta, készen álljon a kifli, a zsemle. Mert ez az üzem, a néhány hónapja felépült új kenyérgyár látja el friss kiflivel reggelként a Textilművek, a Ruhagyár, az Újszegedi Kender- Lenzsvő és a Ször-

me- és Bőrruhakészítő Üzem munkáiba érkező dolgozókat.

— Huszonöt ezer kiflit, zsemlet sütünk egy-egy hajnalon — mondja Kovács István művezető —, s ha ezzel elkészültünk, zsúrkenyérrel, szegedi vágottat folytatjuk a munkát. Minket pedig a kenyerek váltanak.

Sok százszor, ezerszer búvik be a sütőlapát a meleget lehelő kemencék torkán. Valahányszor kinyílik a kemence ajtaja, mindannyiszor emberek néznek farkasszemet vele. A péklegények állban a meleget. Munkájuk ebben a forróságban is sietős, mert az ébredő város várja a friss pékárut...

Zúgnak a motorok

Hármasra fordult az óramutató, de a 42. Autóközlekedési Vállalat forgalmi irodájában nem most kezdődött el a forgalom. Már jelentkeztek az első gépkocsivezetők az első, aznapki fuvarra. Ettől kezdve nincs egyetlen percnyi nyugalom sem. Hol bent a telepelyen, hol kint a Marx téren zúg fel az autómotor. A legkorábbi utak a tejüzemhez, a kenyérgyárhoz, a falemezgyárba, a vízügyhöz és a Csongrád megyei Építőipari Vállalathoz vezetnek.

Az iroda egyik asztalán kitöltve, rendben sorakoznak a menetlevelek. Ha jelentkezik egy-egy sofőr, Német Pál forgalmi szolgálattevő nyomban kézbe adja. Éjszakai társa, Busa Ferenc, a menetirányító.

— Nehéz nap a mai?

— Semmivel sem nehezebb, vagy könnyebb, mint a többi. Mindig van gond, probléma, de azért minden reggel egyenesbe jön a dolog. Nyolc óráig körülbelül 130 kocsit indítunk útnak,

Néhány percre kiürül az iroda. A korai munkára már kifutottak a kocsik. A technikum sarkánál éppen befordul az egyik ZISZ, és a vezetője jókedvűen viszlaint a kapu felé. Már világos van.

Ébred a város. A Szegedi Kenderfonógyár kürtjének hangját Petőfitelepen is jól hallani. Van, aki már talpon talál ez a jeladás. Van, aki ekkor indul el az üzembe. Benépesülnek az utak, kerékpárok, villamosok kelnek versenyre egymással. Néha az autóbusszokkal is. Vajon a tömött villamosok, autóbusszok utasai, a munkába siető emberek gondolnak-e néha azokra, akik éjszaka, vagy hajnalban kelnek, dolgoznak, munkával köszöntik az ébredő várost: Jó reggelt, Szeged!

H. M.